

הזהרה למיזעשה

גיליון שבועי ללומדי סדר קדשים ברף היומי | עיונים • פנינים • הלכות • מושגים • תמונות

עיוני הרף

הגאון רבי יצחק דב הלוי שכטר שליט"א, מראשי ישיבות 'קול תורה' ו'כתר תורה'

בענין האיסור לחשב שלא לשמה

דף ב' ע"ב רש"י ד"ה ונדבה מי שרי לשינויי בה וכו' והכתיב אם זבח שלמים קרבנו שתהא זביחה לשם שלמים, ובס' ח' מרן רי"ז הלוי הלכות מעה"ק ביאר בד' רש"י דבקרא דאם זבח שלמים קרבנו נאמר לא רק מצוה לחשב שלא לשמו אלא דמחשבת שלא לשמו הוא מחשבה הפוסלת וממילא נכלל בזה איסור עשה לחשב שלא לשמה, אךן ברש"י במס' זבחים דף ב' כתב דהא דאסור לחשב מחשבת של"ש בנדבה הוא מקרא דלא יחשב, וכדאיתא בזבחים דף כ"ט מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה ת"ל לא יחשב.

והנה ברמב"ם כ' בפ"ח ה"ב כ' דבקרא דלא יחשב נכלל שלא יפסיד הקדשים במחשבה שה"ז דומה למטיל מום בקדשים, והנה בס' אחיעזר כתב דמהא דכתב הרמב"ם דאיסורו דומה למטיל מום בקדשים משמע דהאיסור שנלמד מקרא דלא יחשב הוא רק היכא דפוסל הקרבן, אבל היכא דדינו דכשר ולא עלו ליכא הך איסורא, אךן צ"ע מד' הרמב"ם בפט"ו ה"ג שכתב אסור לחשב בקדשים מחשבה שאינה נכונה כמו שיתבאר, לפיכך זבח ששחטו שלא לשמו וכו' חייב להשלים שאר העבודות לשמן עכ"ל, והנה מש"כ הרמב"ם כמו שיתבאר כוונתו למש"כ ברפ"ח הנ"ל, וממש"כ לפיכך וכו' מבואר דגם היכא דכשר ולא עלו איכא איסורא דלא יחשב.

ויש לבאר שי' הרמב"ם עפ"י"מ שאמר מרן הגרי"ז דגם דינא דכשר ולא עלו הוא חלות פסול בהקרבת לענין זה דלא עלו, וע"כ ג"ז דומה למטיל מום בהקרבת דפוסלו מדין הקרבה דעולה לשם חובה.

בענין מיצוי בחטה"ע

דף ג' ע"א דילמא מיצוי דבתר הזאה היא דאמר מר מיצה דמה בכ"מ במזבח כשרה, ועי' ברש"י ותו' דמבו' מדבריהם דהמיצוי עצמו פסול הוא כיון דדינו ליעשות למטה, והא דמיצה דמה בכ"מ כשרה היינו דהקרבת כשר כיון דהמיצוי אינו מעכב, ומבו' דגם בזה הו"ל מחשבה דלא מינכרא כיון דאין הקרבן נפסל בכך, והעיר מו"ר הגרא"י הלוי שליט"א דא"כ ל"ל לה"ט דאמרי מיצוי בתר הזאה היא גם אי הוי מיצוי דקודם הזאה מ"מ דלמא יעשה אח"כ הזאה כדינה והאי מיצוי לאו מידי הוא.

אכן נראה די"ל דהנה יעוי' בתוס' זבחים דף ס"ה ע"ב שכתבו לבאר הא דתנן שם הבדיל בחטאת פסול [דבעוה"ע מבדיל בשעת מליקה משא"כ בחטה"ע כתיב ולא יבדיל] משום דכתיב בחטאת היא דאם מלקה של"ש פסולה וה"ה כל ששינה בה פסולה, הרי דאיכא דין דמעשה עולה בחטאת הוא חלות פסול בהקרבת, ולפי"ז נראה דאי מיצה הדם בחטה"ע קודם הזאה חייל חלות פסול בהקרבת מדין מעשה עולה בחטאת, ושוב ל"ש בה הזאה כלל ושפיר הו"ל מחשבה דמינכרא והיינו דאמרינן דאמרי דמיצוי דבתר הזאה הוא ובזה אינו פוסל שינוי כיון דכבר נתקיים בהקרבת דין זריקה אי"ז שינוי בעבודת הזריקה וא"ש, ועדיין צ"ע בזה.

בענין מחשבת שלא לשמה במנחת העומר

דף ד' אמר רב מנחת העומר שקמצה של"ש פסולה הואיל ובאת להתיר ולא התירה וכן אתה

המשך בעמ' 2 <<

הלכות הרף

תורת הקדשים - מרן החפ"ז חיים

דף ב (כ"ד טבת)

א. כָּל הַמִּנְחֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ, אוֹ שֶׁהָיָה הַנְּתִיבָה בְּכָלִי אוֹ הוֹלָכָה אוֹ הַקְּטָרָה שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ,

המשך בעמ' 12 <<

פניני הרף

הרה"ג אהרן פוטולסקי שליט"א

דף ב'

בדין שלא לשמה במנחת נסכים **א.** במשנה מבואר שמנחת מחבת שעבד לשם מנחת מרחשת, חשוב שינוי קודש, ויש כאן את הפסול של שלא לשמה. דקדק

המשך בעמ' 11 <<

מושגים במנחות

מְבוּאָה

מִנְחֹת הֵם שִׁים כּוֹלֵל לְכָל הַקְּרָבָנוֹת הַבָּאִים מִן הַדָּגָן; חֲטִיִּם אוֹ שְׁעוּרִים.

המשך בעמ' 5 <<

לצערנו עקב חוסר תקציב ניתן להשיג את העלון במייל בלבד
6183447@gmail.com

מי שיכול לסייע נא לפנות לטל' 050-411791

הגיליון מוקדש לרפואת אאמו"ר רבי ישעיהו צבי בן אסתר | לע"ג הרבנית נחמה רחל כגן בת רבי צבי זאב ע"ה
דבורה בת פרלה לרפואה שלימה | חי ערן בן עליזה לרפואה שלימה

מבורץ וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו, וצ"ב הא דקאמר וחסר שקמצו בראשי אצבעותיו הא כבר תני גוונא דחסר בעלה בידו צרור או גרגר מלח, וכבר עמדו בזה התוס' וכתבו דאגב דמפרש יתר חוזר ומפרש חסר כיו"ב עיי"ש, והנה הרמב"ם בפ"ג ממעה"ק כתב דאם הוסיף בקומץ כגון שהרחיק אצבעותיו וקמץ הרי זה פסול, ובכס"מ עמד בזה מ"ט לא כתב הרמב"ם ג"כ הדין דקומץ שחסר כגון שקמץ בראשי אצבעותיו, וכתב דלא הוצרך הר"מ לכתוב זה מאחר שכתב דקומץ כדרך שקומץ כל אדם פושט אצבעותיו על פס ידו, אמנם ישל"ע דאה"נ כתב הרמב"ם דכך צריך לקמוץ מנא לן דאם שינה פסול, והנה בפ"א מהלכות פסוה"מ הג"כ כתב קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט לבונה פסול והעירוני דמ"ט חלקינהו הרמב"ם מהדדי דזה כתב בהלכות מעה"ק וזה כתב בהלכות פסוה"מ.

ונראה בזה דב' דינים נינהו דהדין דיתר שקמצו מבורץ והדין דחסר דקמץ בראשי אצבעותיו הוא חסרון בעיקר מעשה הקמיצה דלא עשה מעשה הקמיצה כתיקונה, והוא גריעותא בעיקר העבודה, אבל בקמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח הוי מעשה העבודה כתיקנה ורק דאיכא פסול חסר כיון שיש שם צרור או גרגר מלח, והיינו הא דחלקינהו הרמב"ם דזה כתב בהלכות מעשה הקרבנות בעיקר הדינים של מעשה הקמיצה וזה כתב בהלכות פסוה"מ דהוא דין פסול בהקומץ.

והנה יש לעיין אי פלוגתא דרבנן וכן בתירא בקמיצת פסולים הוא גם בקומץ החסר והיתר ויעו"ל בתוס' בדף י' ע"ב בד"ה קמץ הקשו בקמץ ועלה בידו צרור מ"ט לא פליג בן בתירא וכתבו דשמה סתם לן תנא דלא כוותיה, א"נ יש לחלק בין קמיצה פסולה לקמיצה בנעשית בפסול, והיינו דבקמיצה הנעשית בפסול לכו"ע לא יחזיר והיינו דחל ביה שם קומץ פסול, אכן להמבואר אפ"ל דכ"ז בהך גוונא דקמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח דליכא חסרון במעשה הקמיצה אבל בקמצו מבורץ או קמץ בראשי אצבעותיו דהוא חסרון במעשה הקמיצה יכול להחזיר, וי"ל דבזה גם לרבנן יכול להחזיר כיון דהוי חסרון בגוף מעשה הקמיצה, ולפ"ז מבואר הא דחלקינהו התנא קמץ ועלה בידו צרור וכו' מפני שאמרו קומץ החסר והיתר וכו' ואיזהו היתר וכו' והחסר, והיינו דב' גווני חסר נינהו דברי שא נקט היכא דהוא פסול בקומץ ובסיפא הוא בגוונא דחסר במעשה הקמיצה ועדיין צ"ע בזה.

בענין כלי שרת מקדש פסולין

דף ז' ע"א גמ' והא בעא מיני ר"ל מר"י כ"ש מהו שיקדשו פסולין וכו' וברש"י כתב כגון אם קמץ זר ונותן בכלי מהו שיקדישנו כלי להקטירו, והנה יש להסתפק אם קידוש כלי שרת הוא רק במידי דאית ביה דין אם עלו לא ירדו, או דקידוש כ"ש לא תלי בדין קידוש מזבח וב' מילי נינהו וכ"ש מקדש גם מידי דאין בו קידוש מזבח.

ויש להביא ראיה מהא דפרש"י דהספק אם מקדש פסולין הוא כגון בקמץ זר, והרי בזבחים דף ס"ט מסיק דקמיצת זר תרד הרי דכ"ש מקדש גם מידי כי האי דאין בו קדושת מזבח, והנה התוס' בסוגיין ובזבחים דף פ"ז הביאו שיטת רש"י דכ"ש מקדש דם הפסול לכתחילה ליקרב, ובתוס' שם הקשו ז"ל ועוד לן דמה ויצא דמה ונטמא דמה אמאי לא יעלו לר"ש כיון דכ"ש מקדשין את הפסולין לכתחילה ליקרב, אכן ג' הצ"ק ועוד יצא דמה אמאי תרד לר"י, והנה לג' דילן מבואר דקו' התוס' הוא רק לר"ש דיועיל קידוש כ"ש לענין ליקרב לכתחילה, אבל לר"י לא קשה דהא יצא דמה אם עלה ירד ליכא ביה קידוש כלי שרת, אכן לג' הצ"ק מבואר דגם ביצא דמה דלר"י תרד הוקשה להתוס' דיועיל קידוש כלי שרת להכשירו ליקרב לכתחילה,

אומר באשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן פסולין הואיל ובאו להכשיר ולא הכשירו והנה בס' יונת אלם סימן ל"ד ששאל למרן הגר"ז אי הוא מדין פסול מחשבה דשל"ש, או דבאמת כד דיינינן לגבי פסולא דשל"ש ליכא נפקותא בין מנחת העומר לשאר קרבנות דשל"ש פוסל רק מלעלות לשם חובה והא דמנחת העומר שקמצה של"ש פסולה הוא משום דליכא הכשר הקרבה בלא זה דמתיר חדש, ונפק"מ לגבי זה אם נחשב פסולו בגופו דאם איכא בזה מחשבת פסול דשל"ש חשיב פסולו בגופו אבל אם הוא רק משום דליכא הכשר הקרבה של כשר ולא עלו אי"ז נחשב פסולו בגופו.

ונראה נפק"מ עוד בזה דהנה בזבחים דף מ"ו ע"ב איתא דחטאת ששחטה לשם חולין כשר ואינה מרצה וכ"פ הרמב"ם, וישל"ע להך מ"ד דמנחת העומר ואשם נזיר ששחטן של"ש דפסולין מה"ט דבאו להכשיר ולא הכשירין אי כשרין בהקריבן לשם חולין, ונראה דתלי נמי בזה דאי דיינינן משום מחשבת פסול דשל"ש בזה הוי דינא דלשם חולין אינו פוסל, אבל אי נימא דיסוד פסולו משום דאינו מתיר א"כ גם בשחטו לשם חולין אה"נ דליכא בהו פסולא דמחשבת של"ש אבל הא מיהא איכא בהו דינא דבאו להכשיר ולא הכשירו וצ"ע

בענין פסולא דמשקה ישראל

דף ה' ע"א גמ' איקרי כאן ממשקה ישראל מן המותר לישראל וכו' שאין מחו"ז לבו ביום והנה ביסוד דין משקה ישראל חקרו רבותינו האחרונים אם הוא תנאי בהכשר הקרבן שיהא דבר המותר לישראל, או נאמר בזה דדבר האסור להדיוט אסור גם לגבוה, ובספר קהל"י כתב דמסוגיין מוכרח כהצד הראשון דהוא תנאי בהכשר הקרבן דאם נאמר כהצד השני דבעיקר האיסור להדיוט נאמר איסור לגבוה מאי מהני הא דאין מחו"ז לבו ביום הא סו"ס עתה אסור הוא באיסור חדש ובעיקר האיסור נאמר איסור לגבוה, אלא ע"כ כהצד הראשון דהוא תנאי בהכשר הקרבן שיהא דבר המותר לישראל ובזה מהני הא דאין מחו"ז לבו ביום דנחשב דבר המותר לישראל.

והנה בחולין דף צ' אר"ה גיה"נ חולצו לתפוח, ומקשי ר"ח מי כתיב לא יאכל המזבח לא יאכלו בני"ז כתיב ור"ה משקה ישראל מן המותר לישראל וצ"ב פלוגתתם הא זה ודאי איכא דין דמשקה ישראל, ובס' זכר יצחק כתב דנחלקו בזה דר"ח ס"ל דהוא תנאי בהכשר הקרבן שיהא דבר המותר לישראל וע"כ כ"ז בדבר שיש בו דין הקרבה בפנ"ע אבל גידין ועצמות הא בלא"ה אי"ב דין הקרבה בפנ"ע והקרבתם מדין מחוברין בזה שפיר קרבין, אכן ר"ה ס"ל דבדין משקה ישראל נאמר דין איסור לגבוה כמו להדיוט, וע"כ יש בזה איסורא דמשקה ישראל ולא מהני בזה דין מחוברין יעלו כיון דיש איסור להקטירו.

והנה ברמב"ם כתב בפ"ה מהלכות איסו"מ ה"ט אין מביאין מנחות ונסכים לא מן הטבל וכו' מפני שהוא מצוה הבאה בעבירה שהקב"ה שונאה ואם הביא לא נתקדשו להיותן ראויין לקרבן עכ"ל, והנה בפסחים דף מ"ח מבואר דהטעם דאין מביאין משום דבעינן משקה ישראל וצ"ב הא דכתב הרמב"ם הטעם דהוי מצוה הבב"ע, ונראה דהרמב"ם ס"ל דדין משקה ישראל יסוד דינו הוא דין איסור להקרבה, וזהו מש"כ הרמב"ם דיסוד פסולו הוא משום דהוי מצוה הבאה בעבירה דיסוד דינו הוא דין איסור, וי"ל דהרמב"ם אזיל לשיטתו דפסק כמ"ד דגיה"נ חולצו לתפוח ונתבאר דלפי הך שיטה משקה ישראל הוא בגדר איסור.

בענין קומץ החסר והיתר

דף ו' ע"א מתני' קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קורט לבונה פסול מפני שאמרו הקומץ היתר והחסר פסול ואיזהו היתר שקמצו

והוא תלי בב' הצדדים הנ"ל.

והנה ביומא דף כ"ט איתא דקמיצת מנחה בלילה תשרף, ובקונ' ח' מרן ר"ז הלוי עמ"ס יומא כתב ז"ל וכן במנחה שנקמצה בלילה י"ל דקאי שהמנחה היא בכלי שרת, ושיטת רש"י בזבחים דף פ"ז דהאבעיא נפשטה דכ"ש מקדשין מקדשין גם הפסולין ליקרב לכתחילה וא"כ היה צריך להיות דינא דתרד ולא תשרף וע"ז הוא שבאה הברייתא לומר דקמיצת לילה דינה כמו שחיטת לילה דתרד וה"ה דכ"ש לא מהני בה לקדשה שתקרב לכתחילה, ומבואר להדיא מד' מרן זצ"ל דכ"ש מקדש ליקרב לכתחילה רק פסול כי האי דמזבח מקדשו לענין לא תרד, והוא לכא' דלא כהמבואר ברש"י בסוגיין דכ"ש מקדש קמיצת זר אע"ג דליכא ביה קידוש מזבח וצ"ע.

בענין פסול נפרס בלחה"פ אחר פירוק

דף ח' עד שלא נפרקה נפרס לחמה הלחם פסול ואינו מקטיר עליו את הבזיכין משפרקה נפרס לחמה הלחם פסול ומקטיר עליו את הבזיכין והנה בעד שלא פירקה נפרס לחמה כתב רש"י דפסול מתרי טעמי חדא דהוי כמנחה שחסרה קודם קמיצה ועוד דבלחה"פ גופא אמרינן שאם נפרסה אחת מחלותיה כולן פסולות אכן בהדין דמשפרקה נפרס הלחמה הלחם פסול כתב רש"י פסולה משום דהוי שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה, והנה הכא לא הביא רש"י קרא דהיא דכתוב בלחה"פ גופיה דילפינן מינה שאם נפרס א' כולן פסולות וצ"ב.

ויש לומר בשיטת רש"י דהפסול נפרס האמור במסוים בלחה"פ הוא רק בעודו מסודר על השולחן אבל לאחר הסיילוק כבר נתקיים הדין קרבן של לחה"פ, ועתה כל פסולו רק מדין שירים שחסרו של כל המנחות.

אכן יעוי' בדף י"ב דמייתי קרא דהיא דאם נפרסה אחת מחלותיה כולן פסולות, ומוכיחנן מינה דאין הקטרה מועלת לשירים שחסרו, ובתוס' כתבו דבהכרח איירי לאחר שפירקה דאי עד שלא פירקה מאי קשיא לרבא מהכא הא כי אמר רבא דמהניא הקטרה הנ"מ בשחסרו בין קמיצה להקטרה והכא הו"ל מנחה שחסרה קודם קמיצה דפסולה היא ואין מקטיר עליה את הקומץ כדאמר בדף ח' עד שלא פירקה נפרס לחמה הלחם פסול ואין מקטיר עליו את הבזיכין, הרי להדיא דגם לאחר פירוק איכא פסול נפרס האמור במסוים בלחה"פ וצ"ע.

ונראה אפשר ד"ל בשיטת רש"י דהנה בעיקר דינא דמבואר בסוגיין דכיון שהגיע זמנה לפרק כמאן דפרקה דמיא ישל"ע אי הביאור הוא דכל שהגיע זמנה לפרק פקע מיניה תורת קיום דין סידור על השלחן לגמרי והוי כמו שאינו על השלחן, או דלעולם לא פקע מיניהו תורת סידור על השלחן, ורק דהוא דין מסוים לגבי פסולא דחסר דכיון שהגיע זמנה לפרק שוב לא מעכבי הלחם והבזיכין אהדדי לענין זה דאם נפרס הלחם יפסול גם את הבזיכין.

ונראה להביא ראייה דגם אחר שהגיע זמנה לפרק עדיין יש בזה קיום דין בזה שהוא מסודר על השלחן מהא דאיתא בדף צ"ט דביום השבת כשהיו מסלקין הלחם מעל השלחן מיד היו נותנים לחם אחר במקומו כדי שיתקיים דין תמיד, ואם נימא דמיד שהגיע זמנה לפרק נתבטל הדין סידור מעל השלחן א"כ נמצא דנתבטל הדין תמיד, וע"כ מבואר דגם אחר שהגיע זמנה עדיין יש בזה קיום של סידור לחה"פ, ובהכרח דכל הך דינא דכמאן דפרקה דמי הוא רק לענין זה דהפסול חסר בהלחם אינו פוסל את הבזיכין.

ואם כנים הדברים י"ל דס"ל לרש"י דפסולא דקדש קדשים היא הוא רק כ"ז שהלחם מסודר על השלחן דאית ליה שם קרבן דלחה"פ,

אבל לאחר פירוק כבר נתבטל מיניה שם קרבן דלחה"פ והו"ל כשאר מנחות, והא דמייתי בדף י"ב מקרא דהיא דאם נפרסה אחת מחלותיה כולם פסולות י"ל דהוא בגוונא דהגיע זמנה ולא פירקה עדיין דבזה עדיין אית ליה שם קרבן דלחה"פ ואית ביה פסולא דחסר האמור במסוים בקרבן דלחה"פ, והא דכתב רש"י בסוגיין דפסולא דנפרס הוא מדין שיריים שחסרו הוא משום דהך דמשפרקה נפרס לחמה הלחם פסול כולל בין אחר פירוק ממש ובין שהגיע זמנה לפרק, ולאחר פירוק ממש בזה כל פסולו רק מדין שיריים של שאר מנחות, אכן בתוס' בדף י"ב מפורש דקרא דהיא קאי נמי לאחר פירוק וגם סתימת הסוגיא מורה הכי וצ"ע.

בענין בלילה בכלי שרת בחוץ

דף ט' איתמר בללה חוץ לחומת העזרה ר"י אמר פסולה ר"ל אמרה כשרה וכו' ר"י אמר פסולה כיון דעשייתה בכלי הוא נהי דכהונה לא בעיא פנים מיהת בעיא, ובביאור הדברים כתב בח' הגרי"ז עמ"ס מנחות דכלי שרת כשהוא בחוץ לית ליה תורת כ"ש, והיינו טעמא דר"י דהבלילה צריכה להיות בפנים דבחוץ לית ליה תורת כ"ש, אלא דנתקשה בזה מרן הגרי"ז זצ"ל דא"כ מ"ט דר"ל דבלילה כשרה בחוץ והא לית ליה תורת כ"ש בחוץ, וצ"ב יסוד פלוגתתם של ר"י ור"ל בזה.

ונראה ד"ל בזה דהנה יסוד הדין דכלי שרת כשהוא בחוץ לית ליה תורת כ"ש, לכאורה נלמד מהא דכ"ש אינו מקדש אלא בעזרה כדאיתא בזבחים דף פ"ח, אלא דבהא גופא יש להסתפק אי יסוד דינא דקידוש כ"ש בפנים הוא דין מהלכות כ"ש דלית ליה שם כ"ש בחוץ ולפיכך אינו מקדש בחוץ, או דלמא דהוא דין בהלכות קידוש דדין קידוש כ"ש הוא רק בפנים, ונראה דזה יש ללמוד מהא דאיתא בפסחים דף ס"ג דאיפלגו ר"י ור"ל לגבי שוחט פסח על החמץ אי בעינן שיהא החמץ עמו בעזרה, וכמו"כ איפלגו לגבי שחיטת תודה דמקדש להלחם אי בעינן שהלחם יהא בפנים, ואמרינן בגמ' דאי איפלגו לענין חמץ הו"א בההוא הוא דקאמר ר"י דלא בעינן על בסמוך משום דאיסור הוא וכל היכא דאיתיה איתיה, אבל לענין מיקדש לחם לא קדיש אלא בפנים אימא מודה לר"ל דבעינן על בסמוך דאי איתיה גואי קדיש אי לא לא קדיש מידי דהוי אכ"ש, ופ"ל התוס' מידי דהוי אכ"ש דאין מקדשין מה שבתוכן אלא בעזרה, והיינו דמדמי דין קידוש שחיטה לדין קידוש כ"ש דצריך להיות בפנים [וכע"ז מדמי נמי בפרק התודה דין קידוש לחם בשחיטה לדין קידוש כ"ש לענין אי מקדש שלא מדעת] והנה אם נימא דהא דכ"ש אינו מקדש בחוץ אינו דין בהלכות קידוש רק דין דלית ליה שם כ"ש בחוץ א"כ מאי מדמי לדין קידוש שחיטה, הא שאני קידוש שחיטה דהשחיטה הוא בפנים ורק דהלחם הוא בחוץ משא"כ בכ"ש דהכ"ש עצמו הוא בחוץ, וש"מ דהוא דין בהלכות קידוש דכ"ש אינו מקדש בחוץ.

אכן י"ל דכ"ז להס"ד אבל לקושטא דמילתא דס"ל לר"י דקידוש שחיטה מהני נמי על מה שבחוץ ס"ל דהא דכ"ש אינו מקדש בחוץ הוא דין בהכ"ש דכ"ש שהוא בחוץ אינו מקדש דחסר ביה דיני כ"ש כשהוא בחוץ, אכן אליבא דר"ל י"ל דלקושטא דמילתא הוא כן דהוא דין מהלכות קידוש דכ"ש אינו מקדש בחוץ ואי"ז חסרון בדין כ"ש כשהוא בחוץ.

ואשר לפי"ז י"ל דזהו יסוד פלוגתתם לגבי בלילה אי כשרה בחוץ דר"י סובר דכיון דבלילה בעי כ"ש בהכרח דבעי פנים דלית ליה תורת כ"ש כשהוא בחוץ, אכן ר"ל ס"ל דשפיר אית ליה תורת כ"ש בחוץ והוא דין בהלכות קידוש דאינו מקדש בחוץ וע"כ שפיר מהני בלילה בחוץ גם כשהוא בכ"ש.

בענין דין ימין בהולכת דם והולכת אימורים

דף י' כי אמרינן אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה וברש"י כתב לאפוקי הולכה דלא מעכבא דאפשר לפשוט [וגי' השיטה לשחוט] ולנתח אצל המזבח, וקשה דהא בדם נמי אפשר לבטל ההולכה דיכול לשחוט אצל המזבח ומ"מ בעינן ימין כדאיתא בזבחים דף י"ד ע"ב וביומא דף מ"ט.

והנה בזבחים דף כ"ד כתב רש"י דהולכת אימורים לא מעכבא כפרה דהוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ולא משום דההולכה אינה מעכבת, אלא דהקטרת אימורים אינו מעכב בקרבן ולפי"ז מבואר החילוק בין דם לאימורים, והנה יש נפק"מ בין ב' הדרכים הוא לענין הקטרת אימורים עצמן עצמה אם כשרה בשמאל, דלרש"י בסוגיין ההקטרה עצמה פסולה בשמאל אבל לשיטת רש"י בזבחים גם ההקטרה עצמה כשרה בשמאל, והנה להלן בדף כ"ו איתא דהקטרת איברים כשר בשמאל, וכתבו התוס' דמצי למימר דאיתא כר"ש דמכשיר עבודה בשמאל, א"נ אפילו לרבנן איכא לאכשורי הקטרה בשמאל כמו הולכת איברים לכבש והוא תליא בהנך ב' פירושים שהבאנו, אכן עיקר המחלוקת בין הנך ב' פירושים צ"ע.

ונראה בזה דהנה בזבחים מבואר דרש"י ס"ל דלא מהני מחשבה בהולכה כיון דאפשר לבטלה, אכן רבנן סברי דמהני מחשבה בהולכה, ויש לדון אי רבנן סברי דהולכה א"א לבטלה, או דסברי דאע"ג דאפשר לבטלה מ"מ בשחט מרחוק איכא דין הולכה, וכבר נחלקו בזה קמאי דברש"י בזבחים בדף י"ג ע"א ובדף ט"ו ע"א בד"ה אלא מבואר דרבנן סברי ג"כ דהולכה אפשר לבטלה אלא דסברי דבגוונא דלא ביטלה יכול לחשב בה, אכן ברמב"ם בפ"א מפסוה"מ מבואר דהולכה א"א לבטלה וכ"ב בתו"כ דלר"מ דאפשר לחשב בהולכה הוא משום דהולכה א"א לבטלה, ולפי"ז תליא בזה דאי נימא דבדם עצם ההולכה מעכב א"כ אפשר לפרש דהחילוק בין דם לאימורים דהולכת הדם מעכב בהקרבן משא"כ הולכת אימורים, ואע"ג דאם מוליך שם עבודה בה אבל הא מיהא אינו מעכב בההקטרה, ולפי"ז מבואר פרש"י הכא דרק הולכת איברים יכול לבטלה משא"כ הולכת הדם, אבל אם נימא דגם בדם אין ההולכה מעכבת בהקרבן, בהכרח צ"ל דהחילוק בין דם לאימורים הוא דזריקת הדם מעכב משא"כ הקטרה אינו מעכב.

בענין פסול נתינת שמן במנחת חוטא

דף י"א גמ' אלא מעתה מנחת חוטא דפסל בה שמן היכי משכח"ל אי דידה הא לית לה אי דחולין ודחברתה הא אמרת לא פסל, וד' הגמ' צ"ב דהא במנחת חוטא יש דין שתהא חריבה וכל דנותן בה שמן אינה חריבה, אבל במנחה שיש בה שמן ומוסיף בה שמן דחברתה או דחולין דדיינינן לפסול מדין ריבה שמנה בזה י"ל דכל דלא הופרש להמנחה ואינו מצורף להמנחה אי"ז בכלל ריבה שמנה.

אכן נראה דהוא מבואר עפ"י מ"מ דאיתא בדף כ"ג איתמר קומץ דמנחת חוטא ששמנו רבי יוחנן אמר פסול ור"ל אמר הוא עצמו משכשכו בשירי הלוג ומעלהו, והכתיב לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה ההוא שלא יקבע לה שמן כחברותיה, הרי דיסוד הפסול של נתינת השמן הוא משום דחל בהמנחה דהוי מנחה עם שמן, וי"ל דזהו דמקשה בגמ' דאי שמן דחולין ודחברתה לא משוי ליה לריבה שמנה דאינו מצורף להמנחה לאשוויי ביה תורת ריבה שמנה א"כ הה"נ במנחת חוטא לא חל בהמנחה דהוי מנחה עם שמן, ואע"ג דבמציאיות איכא שמן לא איכפ"ל כיון דהשמן אינו מצורף להמנחה. אמנם שו"ר בחי' הגרי"ז שהקשה כן דהא במנחת חוטא נפסל מטעם שאינה חריבה, וכתב ליישב דחוץ ממה שיי"ב פסול מטעם חריבה

יש בו עוד פסול אחר דלא יתן עליה שמן וכאן מיירי מפסול דלא יתן עליה שמן עיי"ש, ומבואר לפי"ד דחריבה הוא פסול בפנ"ע ולא מטעם דנחשב מנחה עם שמן, וישל"ע מאי נפק"מ בהא דמיפסל מטעם דלא יתן עליה שמן כיון דלעולם פסול מטעם שאינה חריבה וצל"ע, והנה בעיקרא דמילתא אי חריבה הוא דין בפנ"ע או דתלי בדינא דלא ישים עליה שמן יש לתלות בהא דנחלקו לקמן דף נ"ד אי מים נמי פוסל בה ונחלקו בזה אמוראי אי חריבה הוא רק משמן או חריבה מכל דבר ולמ"ד דחריבה מכל דבר בודאי דחריבה הוא דין בפנ"ע.

בענין שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה לענין פיגול ולהוציא מידי מעילה

דף י"ב ע"א גמ' אבעיא להו לדברי האומר שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה מקטיר קומץ עליהם וכו' מהו דתיהני להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול ולפקינהו מדי מעילה, וברש"י כתב דהספק הוא באופן דחיב לאכול את השירים למחר ומספק"ל בזה דלא יחול ביה דין פיגול דכיון דפסול הוא הו"ל כמחשב על דבר שאין דרכו לאכול, [וכ"ה בפ' הרשב"ם בסוף פירקין] אכן בשטמ"ק אות כ"ה כתב ז"ל ותימה תינח אם הקטיר הקומץ לאכול שירים למחר אבל אם חיב להקטיר הקומץ למחר לא שייך למימר הכי, לכן נראה דמשו"ה מבעיא ליה אי מיקבע בפיגול בהאי הקטרה משום דכיון דאין השירים נאכלין הוי כאילו לא קרב המתיר כמצותו עכ"ד, ודברי רש"י צ"ע דמ"ט לא פירש כפשוטו דהספק לענין פיגול הוא נמי משום הך טעמא דלא חשיב קרבו מתיריו, וגם בחיב ע"מ להקטיר הקומץ למחר דבזה ליכא חסרון מחמת לתא דהמחשבה מ"מ אי אין ההקטרה מועלת עליהם אי"ז נחשב דקרבו מתירין וכמש"כ השיטה, ועוד איכא נפק"מ אי בשעה שחיב לא חסרו השיריים ורק אח"כ חסרו דהמחשבה שפיר חשיב מחשבה על דבר שדרכו לאכול ומ"מ אי אין ההקטרה מועלת עליהם לא חל בהו דין פיגול וצ"ע ד' רש"י בזה.

ואין לומר דס"ל לרש"י דכיון דהקטרת הקומץ הוא בכשרות אע"ג דאינו מועיל ההקטרה להיתר השיריים הוי בכלל קרבו מתיריו, זה אינו דהא מפורש במעילה בדף ו' גבי בשר ק"ק שיצא חוץ לעזרה דאליבא דר"א דס"ל אין זריקה מועלת ליוצא אין חייבים עליו משום פנו"ט, ופ"ל שם התוס' דאי"ז נחשב קרבו מתיריו הרי אע"ג דהזריקה עצמה הוי זריקה כשרה מ"מ לא נקבע תורת פיגול על הבשר, דלגבי הבשר אי"ז נחשב קרבו מתיריו, וא"כ ה"נ בשיריים שחסרו דכוותה אי ההקטרה אינו מועיל להוציא מידי מעילה א"כ מה"ט לא יהא נחשב קרבו מתיריו לקבוע בפיגול, וצ"ע הא דפירש"י דהא דלא נקבע בפיגול משום דנחשב דבר שאין דרכו לאכול.

ואשר נראה ד"ל בזה דהנה יש להקשות דלהך צד דלא מהני ההקטרה לאקבועי בפיגול ולהוציא מידי מעילה א"כ איך מיתכשרא ההקטרה הא הו"ל כאבדו השיריים וקיי"ל כר"י דאם אין בשר אין דם, וכדמבואר בפסחים דף ע"ז גבי פסול יוצא דלמ"ד אין זריקה מועלת ליוצא הו"ל בכלל אין בשר, וכ"ה מבואר ג"כ בפסחים דף ל"ד גבי היסה"ד דלמ"ד פסול הגוף הוי אם זרק לא הורצה דחשיב אין בשר הרי דכל דלא מהני הזריקה עליו נחשב אין בשר וא"כ ה"נ בשיריים שחסרו יהא נחשב אין בשר, וכבר הקשו כן התוס' לעיל דף ט' ע"ב ות"י דכיון דילפינן מנחה מזבח תהא כזבח דכיון דלא אבדו הוי כאילו הן בעין, וד' התוס' צ"ב טובא דהא שאני זבח דליכא ב' פסול חסרון אבל במנחות דאיכא פסול חסר ממילא יהא נחשב כאין בשר וצ"ת. וי"ל בד' רש"י דס"ל דכיון דחזינן דשירים שחסרו מקטיר קומץ עליהן

דמספק"ל אי כלפי הקרבן נחשב דהוא נאכל ודרכו לאכול קרינן ביה, והא דמספק"ל אי ההקטרה מהני להוציא מידי מעילה י"ל דכדי להוציא מידי מעילה בעינן שיהא שעת היתר לכהנים וכדתנן במעילה דף ב' דבזה תליא הוצאת מעילה, וכיון דלא חלה בו הזריקה לענין היתר אינו יוצא מידי מעילה אבל לגבי פיגול גם אי לא חלה בו הזריקה לענין היתר מתפגל, וע"כ פירש"י דהא דלא מהני ההקטרה למיקבעי' בפיגול משום דמחשב בדבר שאין דרכו לאכול.

אלמא דנחשב יש בשר בהכרח דחל הקטרה לגבי השירים ורק דלא חלה בו ההקטרה להתירו, וס"ל לרש"י דלענין פיגול שפיר נחשב קרבו מתיריו אע"ג דלא הועילה הזריקה לענין היתר, דהא יסוד הדין דבעינן קרבו מתיריו לענין פיגול יליף זבחים דף כ"ח מקרא דלא ירצה כהרצאת כשר כך הרצאת פסול, וע"כ סובר רש"י דסגי בזה דחל הזריקה על הבשר לענין הרצאה, וע"כ פי' האבעיא לענין פיגול במחשב לאכול השירים דבזה בעינן שהחפצא יהא נאכל וזהו

מושגים במנחות

מבוא

המנחות הם שם כולל לכל הקרבנות הבאים מן הדגן; חטים או שעורים.

המנחות באות באחד משלשה אפנים אלו:

1. נדבת יחיד.
2. חובת יחיד.
3. חובת צבור.

יחיד יכול לנדב אחד מששה מינים של מנחות:

1. מנחת סלת.
2. מנחת מחבת.
3. מנחת מרחשת.
4. חלות של מנחת מאפה תנור.
5. ריקיין של מנחת מאפה תנור.
6. מנחת נסקים.

- כל המנחות האלו עשויות מסלת ושמן זית.

- כל המנחות האלו [פטרט למנחת נסקים ששעורה מפרש בתורה], אפשר להביא בכל כמות שהיא, עשרון [- עשירית האפה, והוא כשעור עסה להפרשת חלה], או שנים או שלש ואפלו אלה. ולכל עשרון צריך להביא לג שמן.

- מנחת נסקים, אפשר להביא אחת משלש אפשריות האלו:

1. עשרון סלת בלול בשלשה לגין שמן [- רביעית הין].
2. שני עשרונים סלת בלולים בארבעה לגין שמן [- שלישית הין].
3. שלש עשרונים סלת בלולים בששה לגין שמן [- חצי הין].

אלו הן מנחות חובה של יחיד:

1. מנחת חוטא; מי שאכל קדשים או נכנס למקדש כשהיה טמא, או שנשבע שבועת העדות או שבועת בטוי לשקר, והוא עני מאד, הוא מביא מנחת חוטא.

מנחה זו באה בשעור עשרון, מסלת חטים.

2. מנחת סוטה; אשה שקנא לה בעלה ונסתרה, נאסרה על בעלה. ובשביל להתירה או לברר שחטאה, צריך להביא מנחה זו יחד עם שתית המים המרים.

מנחה זו באה מעשרון קמח [שאינו משבח כסלת], וממין השעורים.

3. מנחת חבתין; בכל יום מביאים מנחה מממונו של הכהן הגדול, מחציתה עם קרבן תמיד של שחר ומחציתה עם קרבן תמיד של בין הערבים. מנחה זו באה מעשרון סלת חטים בלול בשלשה לגין שמן.

4. מנחת חנוך; כל כהן שמתחיל לעבד בבית המקדש לראשונה בחייו, צריך להביא מנחת חנוך. גם מנחה זו באה מעשרון סלת חטים בלול בשלשה לוגים שמן.
 5. מנחת נסכים; כל מקריב קרבן בהמה, עולה או שלמים או חטאת ואשם מצרע, צריך להביא גם 'מנחת נסכים'.
- כל המנחות האלו נעשות מסלת חטין [פרט למנחת סוטה שבאה מקמח שעורים] ושמן. חוץ ממנחת חוטה ומנחת סוטה, שאין נותנים בהם שמן.

אלו הן מנחות הצבור:

1. מנחת העמר; היא באה ביום ט"ז בניסן, והיא מתירה לאכל מן התבואה החדשה. מנחה זו באה מן גרש [קמח משבח] של שעורים, והיא בלולה בשמן.
2. שתי הלחם; הם באים ביום חג השבועות, והם מתירים להקריב מהתבואה החדשה במקדש. הם עשויים מסלת ומים.
3. לחם הפנים; עורכים אותם על השלחן בהיכל מדי שבת, ומוציאים אותם בשבת הבאה. גם הוא עשוי מסלת ומים.
4. מנחת נסכים; גם בצבור צריך להביא 'מנחת נסכים' עם כל קרבן עולה או שלמים. והיא עשויה מסלת חטים ושמן.

עוד פרטים בדיני המנחות:

- א. כל תהליך הכנת המנחות נעשה במקום הקדוש בקדשת עזרה.
- ב. וכן כל ההכנה נעשית בכלי שרת.
- ג. אף גם זר יכול לעשות את כל ההכנה, ואין צריך לזה דוקא כהן.
- ד. כל המנחות חייבות להיות מצה, ואסור להחמיצן. ואפלו שיריהן שנאכלים לכהנים, אסור שיהיו חמיץ. פרט לשתי הלחם שהם באים חמיץ. ה. חמרי המנחות נמדדים בכלי מדידה קדושים הנמצאים במקדש.
- ו. ברב המנחות, מלבד המנחה עצמה, צריך להביא עמה גם לבונה. הדבר יפרט בכל מנחה ומנחה להלן.
- ז. בחלק מן המנחות מוסיפים מים ללישה. גם זה יפרט בכל מנחה ומנחה להלן.
- ח. חלק מן המנחות באות כפי שהן בלא אפיה, ובחלקן יש תהליך של אפיה וכדומה, וכפי שיבאר בכל מנחה ומנחה.
- ט. כל המנחות הנאפות או המטוננות, עושים אותם עשר חלות. ויש מי שאומר שגם מנחות הבאות בלא אפיה וטגון, עושים אותם עשר חלות.

סדר הבאת מנחות היחיד [פרט למנחת נסכים]:

- א. הבעלים של המנחה מביא את הסלת, את השמן ואת הלבונה לבית המקדש בכלי כסף וזהב נאים. [פרט למנחת סוטה, שמביאים אותה בסל פשוט, העשוי מזרדים הגדלים סביב לדקל].
- ב. קודם שנכנס לעזרה, מקדיש הבעלים בפיו את כל מרכיבי המנחה.
- ג. לאחר שנכנס לעזרה, מודדים בכלי שרת המיוחדים למדידה את כל מרכיבי המנחה; את הסלת בעשרון, את השמן ב'לג' ואת הלבונה בקמץ של הכהן.

סדר הכנת מנחות היחיד [פרט למנחת נסכים, חוטה וסוטה]:

- א. כל מנחות היחיד עשויות מעשירית האיפה [-עשרון] סלת חטים ולג שמן [ואין כל השמן נתן בבת אחת, אלא כפי שיפרט בהמשך]. וכן מביאים עמם קמץ לבונה.
- ב. תהליך הכנת המנחה כך הוא:
 1. נותן מעט שמן מתוך הלג לתוך כלי שרת הנקרא 'ביסא'.
 2. נותן את כל הסלת על השמן שבכלי.
 3. שופך את רב השמן שבלג על הסלת [ועדין משאיר מעט מן השמן].
 4. מערב בידי היטב את כל הסלת והשמן יחד.

5. מוסיף מים פושרים וְלֹשׁ הַיֵּטֵב. וַיֵּשׂ אֹמְרִים שֶׁבְּמִנְחַת סֶלֶת אֵין מוֹסִיפִים מַיִם. [בְּמִנְחַת סֶלֶת מִמְשֵׁי הַתְּהִלָּה כְּפִי שְׂיֻבָּא כְּאֵן, אָבֵל בְּשֶׁאֵר הַמִּנְחוֹת יֵשׁ כְּאֵן פְּעֻלוֹת נוֹסְפוֹת וְכִפִּי שְׂיִתְבָּאֵרוּ בְּהַמְשָׁד.]
6. עָתָה מַעֲבִירִים אֶת כָּל הַמִּנְחָה לְכָלִי שָׂרֵת אַחֵר.
7. וְשׁוֹב יוֹצֵק אֶת שְׂאֵרֵית הַשְּׂמֶן עַל הַמִּנְחָה.
8. לְאַחֵר שְׁעֵסֶת הַמִּנְחָה מוֹכְנָה, נוֹתֵן עָלֶיהָ אֶת הַלְּבוֹנָה.

- בְּמִנְחוֹת הַמְּטַגְנוֹת וְהָאֶפִיּוֹת; מִחֲבַת, מִרְחֶשֶׁת, חֲלוֹת מֵאֶפֶה תַנּוּר וּרְקִיקֵי מֵאֶפֶה תַנּוּר, יִשְׁנָם מִסְפָּר שְׁנוּנִים וְהוֹסְפוֹת עַל הַתְּהִלָּה הַנ"ל.
- א. בְּמִנְחוֹת מֵאֶפֶה תַנּוּר יֵשׁ אֹמְרִים שֶׁלֹּא הָיָה שָׁלֵב שֶׁל נְתִיבַת שְׂמֶן לְפָנֵי נְתִיבַת הַסֶּלֶת. אֶלֶּא נוֹתְנִים אֶת הַסֶּלֶת בְּכָלִי, וְעָלִיו אֶת הַשְּׂמֶן.
 - ב. בְּמִנְחַת 'חֲלוֹת מֵאֶפֶה תַנּוּר', נוֹתְנִים אֶת כָּל הַשְּׂמֶן עַל הַסֶּלֶת, וְאֵין מְשִׁירִים כְּלוּם לְשָׁלֵב אַחֵר.
 - ג. בְּשָׁלֵב הַלִּישָׁה, יֵשׁ אֹמְרִים שֶׁאֵת הַבְּצֵק שֶׁל 'מִנְחַת מִחֲבַת' עוֹשִׂים קֹשֶׁה [בְּבִלְיָה עֵבֶה], וְאֵת הַבְּצֵק שֶׁל 'מִנְחַת מִרְחֶשֶׁת' עוֹשִׂים רַךְ יוֹתֵר.
 - ד. אַחֵר שָׁלֵב 5 [הוֹסֵפֶת הַמַּיִם וְלִישָׁה], יִשְׁנָם שְׁלֵבִים נוֹסְפִים, וְאֵלוּ הֵן:
 1. מְחַלְקִים אֶת הָעֶסֶה לְעֵשֶׂר חֲלוֹת.
 2. מְתַקְנִים כָּל חֲלָה בְּצוּרָה יָפָה [- עֲרִיכָה], וּמוֹרְחִים בְּאַצְבַּע מַיִם עַל פְּנֵי הַחֲלָה [-קִטּוּף].
 3. מְטַגְנִים אוֹ אוֹפִים אֶת הַמִּנְחוֹת:

'מִנְחַת מִחֲבַת' - נוֹתְנִים אֶת הַחֲלוֹת בְּ'מִחֲבַת' [כָּלִי לֹא עֵמֶק, וַיֵּשׂ אֹמְרִים שֶׁאֵין לוֹ דְּפָנוֹת כָּלִל].

'מִנְחַת מִרְחֶשֶׁת' - נוֹתְנִים אֶת הַחֲלוֹת בְּ'מִרְחֶשֶׁת' [כָּלִי עֵמֶק]. וּמְטַגְנִים אוֹתָם עַל יְדֵי תַנּוּר שְׂבַעֲזָרָה.

'מִנְחוֹת מֵאֶפֶה תַנּוּר' - מְכַנְּסִים אֶת הַחֲלוֹת לְתַנּוּר שְׂבַעֲזָרָה, וּמְדַבְּיָקִים אוֹתָן בְּקִיר אוֹ בְּרַצְפַּת הַתַּנּוּר, וְכֵן הֵן נֶאֱכָלוֹת.
 4. לְאַחֵר הַטְּגוּן אוֹ הָאֶפִיּה, עוֹשִׂים 'פְּתִיתָה': מְקַפְּלִים כָּל חֲלָה לְשְׁנַיִם, וְשׁוֹב מְקַפְּלִים לְאַרְבָּעָה. וּמְבַדְּלִים אֶת הַפְּתִיתִים לְגִמְרֵי זֶה מִזֶּה. וְחוֹתְכִים כָּל פְּתִית וּפְתִית לְחֲתִיכוֹת בְּגִדֵל כְּזִית. וְעָתָה מְמַשִּׁיכִים בְּשָׁלֵב 6 הָאֶמּוֹר לְמַעְלָה.
 - ה. בְּמִנְחַת 'רְקִיקֵי מִנְחַת מֵאֶפֶה תַנּוּר', לְאַחֵר הָאֶפִיּה אֵין יוֹצְקִים אֶת הַשְּׂמֶן עַל הָרְקִיקִים, אֶלֶּא מוֹשְׁחִים אוֹתָם בְּשְׂמֶן: נוֹטֵל בְּאַצְבַּע שְׂמֶן מִהַלֵּג, וּמוֹשֵׁחַ כָּל רְקִיק מְסַבֵּיב בְּשֵׁלֶשׁ רוּחוֹתָיו [דְּגַמַּת הָאוֹת ח]. וַיֵּשׂ אֹמְרִים שֶׁמוֹשְׁחִים אֶת כָּל הָרְקִיק הַרְבֵּה פְּעַמִּים, עַד שְׂיִגְמַר כָּל הַשְּׂמֶן.

סדר הקרבת המנחה

- א. לְאַחֵר שֶׁהִכִּינוּ אֶת הַמִּנְחָה, מְבִיאִים אֶת הַמִּנְחָה לַכֹּהֵן.
- ב. מִצְוָה רֵאשׁוֹנָה הַנַּעֲשִׂית בְּמִנְחָה הִיא מִצְוַת 'הַגִּישָׁה': הַכֹּהֵן הוֹלֵךְ לַמִּזְבֵּחַ, לְקַרְן מַעֲרֵבִית דְּרוּמִית, וְנוֹגֵעַ עִם כָּלִי הַשָּׂרֵת שֶׁהַמִּנְחָה בְּתוֹכוֹ בְּחֻדָּה שֶׁל הַקָּרָן.
- ג. וְעָתָה בָּאִים לְהַקְרִיב הַמִּנְחָה, וַיֵּשׂ בָּהּ אַרְבַּע עֲבוּדוֹת; קְמִיצָה, נְתִיבָה בְּכָלִי, הוֹלְכָה וְהַקְטָרַת הַקֹּמֶץ. [בְּמִנְחוֹת הַשְּׂיֻכוֹת לַכֹּהֲנִים, אֵין קְמִיצָה, אֶלֶּא הֵן נְקָטְרוֹת בְּשֵׁלֵמוֹת עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְעַל כֵּן מִדְּאֲחֵרֵי הַהֲגָשָׁה, מוֹלִיכִים אֶת הַמִּנְחָה לַמִּזְבֵּחַ.]
 1. קְמִיצָה - הַכֹּהֵן מְסַלֵּק אֶת הַלְּבוֹנָה שֶׁל הַמִּנְחָה לְצַד אֶחָד, וּמְכַנְּסִים אֶת הַצַּד הַתְּחִתוֹן שֶׁל יָדוֹ הַיְמָנִית לְתוֹךְ הַמִּנְחָה [בְּמָקוֹם שֶׁאֵין בוֹ לְבוֹנָה], וְאֵז סוֹגֵר אֶת שְׁלֹשֶׁת הָאֶצְבָּעוֹת הָאֲמֻצָּעוֹת [אֶצְבָּע, אֶמְרָה וְקְמִיצָה] עַד סוֹף רֹחַב פֶּס יָדוֹ. וְהוֹפֵךְ אֶת יָדוֹ כְּשֶׁפֶס יָדוֹ כְּלָפֵי מַעְלָה, וְגַב יָדוֹ כְּלָפֵי מַטָּה וְהָאֶגוּדֵל וְהַזָּרֵת בְּצַדָּדִים, וּמוֹצִיא אֶת יָדוֹ מִהַכָּלִי.
- אִם חֲלָקִים מִן הַמִּנְחָה בּוֹלְטִים מִצְדֵי שְׁלֹשֶׁת הָאֶצְבָּעוֹת, אֵזִי צָרִיךְ לְמַחֵק בְּאֶגוּדֵל וּבִזְרָת לְפָנֵי שְׁהוֹפֵךְ אֶת יָדוֹ, וְלְהַסִּיר מִשָּׁם אֶת הַחֲלָקִים הַבּוֹלְטִים. וּבְמִנְחוֹת הָאֶפִיּוֹת וְהַמְּטַגְנוֹת, הִיא עֲבוּדָה קֹשָׁה מְאֹד, כִּינֵן שְׁבוּלְטִים מִן הָאֶצְבָּעוֹת חֲתִיכוֹת אֶפִיּוֹת, וְצָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ רַק אֶת הַחֲלָקִים הַבּוֹלְטִים בְּלֹא הַחֲלָקִים שְׂבִתוֹךְ יָדוֹ.
- ד. נְתִיבַת הַקֹּמֶץ בְּכָלִי - הַכֹּהֵן נוֹתֵן אֶת הַקֹּמֶץ בְּתוֹךְ כָּלִי שָׂרֵת הַמְּחֻזָּק בְּיַד זְמִין שֶׁל כֹּהֵן אַחֵר, וּבְכֵן מְתַקְדֵּשׁ הַקֹּמֶץ לְהַקְטָרָה.
- ה. כְּמוֹ כֵן הַכֹּהֵן מְלַקֵּט אֶת כָּל הַלְּבוֹנָה שֶׁעַל הַמִּנְחָה, וְנוֹתֵן אוֹתָהּ עַל הַקֹּמֶץ שְׂבַכְלִי שָׂרֵת שְׂבִיד הַכֹּהֵן הָאֲחֵר.
- ו. הוֹלְכָה - הַכֹּהֵן מוֹלִיךְ אֶת הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה בְּכָלִי שָׂרֵת בְּיַד זְמִינוֹ לַמִּזְבֵּחַ, וְעוֹלָה בְּכָפֵשׁ לְרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.
- ז. לְפָנֵי הַהַקְטָרָה, צָרִיךְ לְמַלֵּחַ אֶת הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה מִמְּלַח שֶׁנִּמְצָא בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ סְמוּךְ לְקַרְן דְּרוּמִית מַעֲרֵבִית.
- ח. הַקְטָרָה - מִמְּקוֹם הַמְּלַח. הַכֹּהֵן הוֹלֵךְ לְמַעֲרָכָה הַגְּדוּלָה, וּמְשַׁלֵּךְ אֶת הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה בְּיַד זְמִינוֹ מְכָלִי הַשָּׂרֵת לְתוֹךְ הָאֵשׁ.

10 המשך בעמ' 10

ט"ו השלבים של עשיית

ז. חלוקה לעשר חלות	ו. לישה	ה. נתינת מים	ד. בלילה	ג. נתינת השמן לבלילה	ב. נתינת הסולת	א. נתינת השמן בכלי	סולת
X	מחלוקת	מחלוקת					
ז. חלוקה לעשר חלות	ו. לישה	ה. נתינת מים	ד. בלילה	ג. נתינת השמן לבלילה	ב. נתינת הסולת	א. נתינת השמן בכלי	מאפה תנור - חלות
						מחלוקת	
ז. חלוקה לעשר חלות	ו. לישה	ה. נתינת מים	ד. בלילה	ג. נתינת השמן לבלילה	ב. נתינת הסולת	א. נתינת השמן בכלי	מאפה תנור - רקיקין
			X	X		מחלוקת	
ז. חלוקה לעשר חלות	ו. לישה	ה. נתינת מים	ד. בלילה	ג. נתינת השמן לבלילה	ב. נתינת הסולת	א. נתינת השמן בכלי	מחבת
ז. חלוקה לעשר חלות	ו. לישה	ה. נתינת מים	ד. בלילה	ג. נתינת השמן לבלילה	ב. נתינת הסולת	א. נתינת השמן בכלי	מרחשת

המנחות בחמשת מנחות הנדרבה

טו. נתינת לבונה	יד. יציקה	יג. נתינה לכלי שרת נאה	יב. פתיתה	יא. משיחה	י. אפיה/טיגון	ט. קיטוף - החלקה במים	ח. עריכה
			X	X	X	X	X
טו. נתינת לבונה	יד. יציקה	יג. נתינה לכלי שרת נאה	יב. פתיתה	יא. משיחה	י. אפיה	ט. קיטוף	ח. עריכה
	X			X			
טו. נתינת לבונה	יד. יציקה	יג. נתינה לכלי שרת נאה	יב. פתיתה	יא. משיחה	י. אפיה	ט. קיטוף	ח. עריכה
	X						
טו. נתינת לבונה	יד. יציקה	יג. נתינה לכלי שרת נאה	יב. פתיתה	יא. משיחה	י. טיגון	ט. קיטוף	ח. עריכה
				X			
טו. נתינת לבונה	יד. יציקה	יג. נתינה לכלי שרת נאה	יב. פתיתה	יא. משיחה	י. טיגון	ט. קיטוף	ח. עריכה
				X			

מתוך הספר 'והשב את העבודה' - מנחות. ניתן לצלם לתועלת הלומדים

פְּרָטִים נוֹסְפִים בְּסֵדֶר הַכֶּנֶת מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת סוּטָה וְהַבָּאָתָם

- א. בְּמִנְחַת סוּטָה, הִכְהִין מִנִּיף אֶת הַמִּנְחָה יַחַד עִם הָאֵשׁ.
- ב. יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁמֵתָר לְגַבֵּל אֶת הַסֵּלֶת אוֹ אֶת הַקֶּמַח שֶׁל מִנְחוֹת אֵלוּ בְּמִים קִדְּם הַקְּמִיצָה, וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׁאֵף לְכַתְחֵלָה מְגַבְּלִים אוֹתָם בְּמִים.
- ג. בְּמִנְחַת חוּטָא, הִבְעֵלִים מִתּוֹנְדָה עַל חֻטָּאתוֹ קִדְּם הַקְּמִיצָה.
- ד. מִנְחַת סוּטָה שֶׁל אֵשֶׁת כֹּהֵן, קוֹמְצִים אוֹתָהּ, וּמְקַטְרִים אֶת הַקֶּמֶץ בְּמַעֲרָכָה הַגְּדוּלָה, וְאֶת הַשִּׁירִים מְפַזְרִים בְּבֵית הַדֶּשֶׁן. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׁפָךְ הַדִּין בְּכָל הַמִּנְחוֹת שֶׁל נְשׁוֹת הַכֹּהֲנִים.

אֲכִילַת הַשִּׁירִים

- א. שִׁירֵי הַמִּנְחוֹת נֶאֱכָלִים לְזָכְרֵי כֹהֵנָה, וְרַק בְּעֶזְרָה, בְּיוֹם הַהֶקְרָבָה וּבִלְיָלָה שְׁלֹאֲחֶרְיוֹ [וּמְדַרְבְּנָן צָרִיךְ לְגַמֵּר הַכֹּל עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה].
- ב. מְחַלְקִים אֶת שִׁירֵי הַמִּנְחוֹת, לְכָל כֹּהֲנֵי הַבַּיִת אָב שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם.
- ג. מִנְחַת סֵלֶת, שְׂעֵד עֵתָה לֹא נֶאֱפָתָה, הַכֹּהֲנִים אוֹפִים אוֹתָהּ עֵתָה בְּתַנּוּר שְׂבַעֲזָרָה.
- ד. וְיִכּוּלִים הַכֹּהֲנִים לְעָרֵב בְּחֻלְקָם יַיִן שְׁמֵן וְדָבֵשׁ, וְלֶאֱכָל אוֹתוֹ בְּכָל אֶפֶן הַנְּאוֹת לָהֶם.
- ד. מָה שְׁנוֹתֵר אַחַר זְמַן הָאֲכִילָה, הֵרִי הוּא 'נוֹתֵר' וְחִיב שְׂרָפָה.

מִנְחַת נְסֻכִים

- א. מִנְחָה זוֹ בָּאָה חוֹבָה, אִם מְקַרֵּב עוֹלֹת בְּהֵמָה אוֹ שְׁלָמִים אוֹ חֻטָּאת וְאֵשֶׁם מְצַרְע. וְכֵן יִכּוּלִים לְהִבְיָאָה בְּנִדְבָה.
- ב. נוֹתְנִים אֶת הַסֵּלֶת וְהַשְּׁמֵן בְּכָלֵי שְׁרֵת [אֵין מְבִיאִים עִם מִנְחָה זוֹ לְבוֹנָה]. וְאֵין בָּהּ לֹא הַגָּשָׁה וְלֹא קְמִיצָה. אֲלֹא מוֹלִיכָה לְמַזְבֵּחַ, מוֹלְחָה, וּמְקַטְרָה כְּלָה עַל הָאֵשׁ.
- ג. יֵשׁ אוֹמְרִים שְׂבַמְנַחָה זוֹ נִתֵּן כָּל הַשְּׁמֵן בְּבֵת אַחַת. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׁגַם בְּמִנְחַת נְסֻכִים מִתְחַלְקֶת נְתִינַת הַשְּׁמֵן לְג' חֻלְקִים; קִדְּם נְתִינַת הַסֵּלֶת, אַחַר נְתִינַת הַסֵּלֶת, וְהַחֻלְקֵי הַשְּׁלִישִׁי לְאַחַר הַבְּלִילָה.
- ד. יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁאֵם הוֹסִיפוּ בְּמִנְחַת נְסֻכִים מִים, נִפְסְלָה. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׁאֵינָה נִפְסְלַת בְּכָךְ. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שְׁאֵף מְצוּהָ לְהוֹסִיף בָּהּ מִים וְלִלוֹשׁ אוֹתָהּ בָּהֶם.
- ה. אִם מְבִיא אוֹתָהּ עֲבוּר זָבַח, וְכִבֵּר נִתְּנָה בְּכָלֵי וְנִתְקַדְּשָׁה בְּשַׁעַת הַשְּׁחִיטָה, חִיבִים לְהַקְטִירָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. וְאִם עָבַר הַיּוֹם, נַעֲשִׂית נוֹתֵר.
- ו. אֲבָל אִם מְבִיאָה בְּנִדְבָה, אוֹ אֶפְלוֹ עֲבוּר זָבַח, אֲבָל לֹא נִתְקַדְּשָׁה עַדִּין בְּשַׁעַת הַשְּׁחִיטָה; יִכּוּלִים לְהִבְיָאָה אֶפְלוֹ בְּיוֹם אַחַר וְאֶפְלוֹ בְּלַיְלָה.

הרה"ג רבי אלעזר אנגל שליט"א, כולל מורשה ודעת - אחיסמך

דף יא' א' - בענין עבודה קשה שבמקדש

[א]בגמ' אלא מעבודות קשות שבמקדש. הנה ברמב"ם בפיה"מ כתב שהגמ' הדר בה ולמסקנא כיון דקי"ל כר"פ דקמצי כדקמצי אינשי ע"כ שאין בו קושי כ"כ וכן פי' הנו"כ על הרמב"ם בפ"ג הי"ג ממעה"ק [ובקר"א יא א ביאר הטעם בדעת הרמב"ם דכיון שאינו עושה בד' אצבעות אלא בג' א"כ לכן אין בו כ"כ קושי ויש בו עבודות קלות ע"ש מה שהאריך עוד].

[ב] והנה צ"ב למאי נקט הגמ' שהיא עבודה קשה איזה נפ"מ יש אם היא עבודה קשה או קלה, הרי סו"ס צריך לעשותה, ונראה לפרש דאי' בגמ' כתובות קו. "אמר רב גידל אמר רב: ת"ח המלמדים הלכות קמיצה לכהנים, נוטלין שכרן מתרומת הלשכה." ע"כ מבואר מכך שהיה צריך הכהנים ללמוד איך לקמוץ (והיינו מדלא קאמר הלכות עשיית המנחה כמו כל דיני קידוש כלי וכיו"ב ע"כ שהלימוד המיוחד הוא דווקא על צורת הקמיצה) [וכן נפסק ברמב"ם שקלים ד' ד'] וא"כ מעתה קצת צ"ע על הרמב"ם למה הביאו להלכה בה"ל שקלים הרי לא היו צריכים כ"כ ללמוד אם אין בו שום קושי וגם דהגמ' מייתי

למימרא דרב בלי שום חולק וצ"ע.

[ג] והנה ע"י בספר יד דוד [מנחות כאן] שתמה שברמב"ם הל' עבודת יו"כ פ"ד ה"א הביא ד"ז שהקמיצה עבודה קשה וברמב"ם כ' שהיה קשה גם ביוה"כ, וצ"ע אם נימא שרק ביוה"כ היה קשה יותר וצ"ב, ונראה לומר כמו שמצאתי ברדב"ז [שו"ת ח"ב ס' תשיב] שכתב לחלק בין סוגי המנחות מחבת ומרחשת שהיו קשות ויש שהם קלות כמו מנחת סולת ע"י שעשה כדקמצי אינשי וז"ל "דדוקא מחבת ומרחשת היא העבודה הקשה במקדש אבל לא המנחות הנקמצות סלת ודבר זה נראה לעין ואיך יאמר שנדחו דברי האומר שכללות הקמיצה היא עבודה קשה" ע"כ. (שו"ר שגם בדרושי מהר"ם בנט דרוש ג' כיון לד"ז ע"ש).

ומעתה מיושב היטב שכל הגמ' בכתובות דאי' שצריך ללמד הלכות מנחות לכהנים קאי באופן של מחבת ומרחשת שהיה קשה ובהא איירי מה שהביא בה"ל עבודת יוה"כ אבל לקמיצה של מנחת סולת היא יותר קלה ודו"ק.

המנחה וממילא המים לא יוכלו לבדוק אותה, וכל מרשעת תעשה כך תינצל ממיתה משונה תתיר עצמה לבעלה וגם תרוויח את כתובתה.

ב. עוד לפני פרסום הקונטרס הנ"ל, נדפסה קושיא זו בשדי חמד בשם רבי חיים ברלין שהוסיף שהבעלים של מנחת הסוטה היא האשה ולא הבעל, כמבואר בקידושין ל"ו א' שמטעם זה האישה היא זו שמניפה את המנחה (שד"ח חלק ט' קונטרס דברי חכמים אות מ"א).

ג. אחד התירוצים הוא לפי לשון רש"י בזבחים שם, שמעתי שהבעלים מפגלים בעבודת הכהן "אם קיבל הכהן בשתיקה" משמע שאם הכהן חשב להיפך מהבעלים גוברת מחשבתו ומכשירה את הקרבן. ממילא העצה שהכהן יפרש שההקרבה על מנת להקריבה ולאכלה בזמנה דווקא ואז לא תוכל האישה לפגל.

ד. ויש לעיין שקושיא זו נאמרה על פיגול, כלומר מחשבת חוץ לזמנו, ולמה לא הקשו שתוכל לחשוב מחשבת שלא לשמה. שלמבואר בריש מנחות ובדף ד' א' מנחת סוטה שחשב לשם מנחה אחרת נפסלה, אם כן יש לסוטה דרך נוספת לפסול. ויתכן שעצת פסול זו מחמירה את הקושיא. שיש צד באחרונים לגבי עניינים אחרים, שמחשבת שלא לשמה שהיא בעצם הגדרת הקרבן, חמורה יותר ממחשבת הקרבת ואכילת חוץ לזמנו, ואפשר לדון שבכזה פסול יוכל הבעלים לפסול גם כנגד מחשבה חיובית של הכהן. כמו כן יש לדון עפ"י ביתר התירוצים שנאמרו. (עיין נזר הקודש לר"מ ראזין בריש המסכת מה שדן לגבי מפגלין בחצי מתיר בשלא לשמה, וכן שיטת האור שמח, אך החזו"א במכתב בשו"ת וחיידושים סי' תל"ד, וכל זה אע"פ שאינו ראה לדבר זכר לדבר)

ה. אולי היה מקום לומר שיכולה לפגל אבל לא לחשוב שלא לשמה, שרבי אלעזר ברבי יוסי אמר רק שמעתי שהבעלים מפגלין, ובפרט שלמד אותו מ"המקריב אותו לא יחשב" שכתוב בפרשת פיגול ס"ל שאף הבעלים חשוב מקריב. אלא למעשה נראה שאין לחלק כן, שלא זו של "לא יחשב" נאמר בכל מחשבה הפוסלת ואף בשלא לשמה, כמו שהביא רש"י בדף ב' ע"ב על שלא לשמה את הדרשה של זבחים כ"ט ב'.

כן משמע גם ברש"י (דף מ"ו ב' ד"ה שאין המחשבה) שכתב שלדידן שהבעלים לא שייך במחשבות הפסול, אם הכהן חושב שלא לשמה אין הבעלים יכול לחשוב לשמה ולהכשיר כיון שאינם בכלל "המקריב אותו לא יחשב". משמע שלהסוברים שהבעלים בכלל זה הם יכולים להכשיר מה שהכהן חושב שלא לשמה. מבואר בתרתי, שהבעלים שייך גם בענייני מחשבת הלשמה וגם שכחו גדול מכח הכהן. וצ"ע בכל זה ואשמח שהלומדים החשובים יאירו עיני בזה. (ואולי אפשר לחלק שכחו גדול מהכהן להכשיר שמסתייע בסתמא לשמה אבל לפסול אין כחו גדול יותר דאדרבה הכהן מסתייע בסתמא לשמה, ודוחק. ויש לפלפל ולקשר למח' האחרונים אם שלא לשמה הוא פסול חיובי או חיסרון הכשר. ובכל הנידון הזה יש לשים לב שבזבחים מ"ז אמר אביי שכך גם שיטת רבי אליעזר ורבי שמעון בן אלעזר ואת התירוצים צריך לחשב גם לפי שיטתם).

בנזר הקודש שהנה בתוספות (ד"ה כל) מבואר שדין שלא לשמה במנחה לומדים מההיקש לשלמים, ויש לתמוה שבשלמים שלא לשמה הוא בשינוי מקדושת קרבן אחד לקדושת קרבן אחר, אבל במנחות אין שינוי בקודש איך לומדים זה מזה. תירץ הנזר הקודש, שכיון שיש היקש ללמד ואין במנחה אופן של שינוי קודש, בהכרח הכוונה ללמד פסול בכוונת "שינוי מעשה".

ב. הקשה הנזר הקודש, שיש להעמיד ההיקש במנחת נסכים שבה יש שינוי קודש שאם הקריב מנחת נסכים של עולה לשם מנחת נסכים של שלמים, תיפסל. אם כן נוכל לומר שרק באופן הזה שינוי קודש ממש, פסלה התורה בשלא לשמה. וכתב שדוחק לתרץ שמשמע שבכל המנחות נפסלות במחשבת שינוי ועל כרחק הוא בשינוי קודש.

דן הנזר הקודש לחדש דין, שבמנחת נסכים הבאה עם הזבח אין כלל פסול של שינוי קודש, כיון שהקרבן מקדשן נתקדשו בקדושת הקרבן והוא כלשמה ואי אפשר לפסלו במחשבה הפוכה. על פי חידוש זה מיושבת הקושיא, שאי אפשר להעמיד את דין שלא לשמה במנחות על מנחת נסכים וממילא על כרחק הוא בשאר מנחות ובשינוי מעשה.

ג. החזון איש, שכידוע בשנות אברכותו הצעירות בעיר כוידאן היה החברותא של הנזר הקודש, חולק עליו במכתב "דודאי שמנחת נסכים הבאה עם הזבח פוסל בהם שלא לשמה לעניין שלא עלו לבעלים, ומה שהזבח מקדשן לא עדיף מזבח גופיה אילו הו"ל עוד עבודות היתה מחשבה פוסלת בכולן, ואין מנחה כהקטרת איברין אלא כהקטרת קומץ, והיא קרבן בפני עצמה בעבודתה" (שו"ת וחיידושים סי' תל"ד).

ד. ולגבי הצד שכתב הנזר הקודש בתחילת דבריו, שמנחת נסכים של עולה שהביא לשם מנחת נסכים של שלמים הוא כמחשב בעולה לשם שלמים, כתב החזו"א שגם אינו נכון "שאין קדושת קרבן על מנחת נסכים, ואין הקרבן רק סיבת החיוב ואין צריך להקריב לשם הסיבה שחייבתו וממילא אין כאן משום שלא לשמה".

מסקנת החזון איש שם שיש פסול שלא לשמה במנחת נסכים, רק באופן שמחשב לשם מנחת נדבה, אבל אם חשב לשם מנחת נסכים של קרבן אחר לא פסל. (ולכאורה החזון איש יצטרך לתרץ את הקושיא שבאות ב' כהצד שהנזר הקודש נקט שהוא דוחק).

דף ד'

האם הסוטה יכולה לפסול את מנחת הקנאות במחשבת שלא לשמה **א.** יש קושיא מפורסמת באחרונים על בדיקת הסוטה, עליה חיבר הגאון רבי יוסף ענגיל, בעל "אתון דאורייתא", חיבור עם שמונים תרוצים בשם "גבורות שמונים". הנה שיטת רבי אלעזר ברבי יוסי שאף הבעלים יכול לפגל (זבחים מ"ז א'), ואם כן יקשה שכל סוטה תפגל את

מאות תמונות
מרהיבות עין
להבנת כל סדר הקטורת

חיבור מדהים ומקיף של
פיטום הקטורת
והקטרתה

תורת
הקרבנות

ליסוד קריים בעיני אליהם ודלהתא

ניתן להשיג בחנויות הספרים המוכרות

פרק ראשון

דף ב (כ"ד טבת)

א. כל המנחות שנקמצו שלא לשמן, או שהיה הנתינה בכלי או הולכה או הקטרה שלא לשמן, או לשמן ושלא לשמן, כשרות, אלא שלא עלו לבעלים לשים חובה.

ושלא לשמן נקרא בין מנחת מרחשת לשם מנחת מחבת, או שחשב לשם זבח.

גם אין חלוק בין שנוי קדש לשנוי בעלים [דהיינו שעשה אחד מארבע עבודות שלא לשם בעליו], בין לעגן כל המנחות ובין לעגן מנחת חוטא ומנחת קנאות.

ב. מנחת חוטא ומנחת קנאות שעשה אחד מן ארבע עבודות שלא לשמן דהיינו לשם מנחת נדבה, או שחשב לשמן ושלא לשמן, או שלא לשמן ולשמן, פסולות.

ג. כל זה אם חשב בהדיא שלא לשמן, אבל סתמא עלו לבעלים נמי לשם חובה, דסתמא כלשמה דמי, ואפלו במנחת חוטא ומנחת קנאות.

ואם חשב בכל המנחות בעבודה אחת שלא לשמן, אפלו הכי עומדת בקדשתה ראשונה לשם מה שהפרישה, ואסור לשנותה לחשב בשאר עבודות שלא לשמה.

דף ה (כ"ז טבת)

ק. מחסרי כפרה, דהיינו זב וזבה ויולדת ומצרע, פלן מביאין עופות להכשירן בקדשים.

ר. המנחות צריד לקדשן בכלי שרת, וטעונות הגשה, ויש בהן שצריכות תנופה כגון מנחת העמר ומנחת סוטה, ויש מהן שנוהגות בצבור כבכחיד. מה שאין כן בעופות לא שיהו בהו כל זה.

ה. מנחת העמר שקמצה שלא לשמה, או שנתן בכלי והוליד [והקטיר] שלא לשמה, כשרה להקטיר, ושייריה גם כן נאכלין לכהנים. והוא הדין אם חשב בארבע עבודות מחשבת פגול - גם כן איננו חל, שאין מחשבה מועלת אלא בדבר הראוי לעבודה, לאפוקי מנחת העמר דהוא בא מן השעורין שאין קרבן בא מזה.

ו. גם אין מחשבה מועלת אלא כשחשב מי שראוי לעבודה, לאפוקי אם חשב כהן בעל מום או אחד משאר פסולים מחשבת פגול בשעת קבלה או הולכה או זריקה - אין המחשבה חל לחיב אחר כך על אכילתו פרת, אלא שהדם פסול וישפך לאמה, ואם יש עוד מדם הנפש יחזור כשר ויקבל ויזרק.

ז. גם אין מחשבה מועלת אלא כשהיה אז מקום הראוי לעבודה, לאפוקי אם חשב מחשבת פגול בעת שהיה המזבח פגום - אין חל המחשבה לחיב על אכילתו כרת.

דף ו (כ"ח טבת)

ח. בהמה שנולד בה אחד מסימני טרפה האוסרות אותה לאכילה אפלו אחר שהקדישה, נפסלה בזה, ואינה ראויה שוב לגבותה, ותרעה עד שתמות ויקברו אותה.

ט. כל המנחות שקמצן או נתנן בכלי או הוליד או הקטיר אחד מכל הפסולין, דהיינו: זר, אונו, טבול יום, מחסר בגדים או מיתר בגדים, מחסר כפורים, שלא רחץ ידיו ורגליו, ערל [בין ערל לב בין ערל בשטר], יושב, או עומד ויש חציצה בין רגליו לרצפה, בעל מום, שתויי יין, קמץ בשמאל - פסל את המנחה, ולא מהני בכל אלו שיחזירה לכלי שרת ויחזור ויקמץ בדין.

י. קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או קרט של לבונה, ונמצא

שהיה הקמץ חסר, פסול. והוא הדין אם היה הקמץ יתר, כגון שהיה הקמץ מברך, גם כן פסול.

דף ז (כ"ט טבת)

כ. אין צריד להרים הכלי שרת מעל גבי הרצפה בשעה שנותן בתוכה המנחה לקדשה, אלא יכול לקדש בתוכה כשהיא עומדת על גבי קרקע. וכן יכול לקמץ את המנחה כשהיא עומדת על גבי קרקע.

אבל נתינת הקמץ לכלי שרת לקדשו לא מהני כשהיא עומדת על גבי קרקע, אלא צריד שיגביהנה אותה כהן אחר מתחלה מעל גבי קרקע לקבל הקמיצה [ועין בלקוטי הלכות על זבחים דף י"א בזבח תודה].

ל. קמץ שחלקו בשני כלים אינו קדוש [וחוזר ומקדשו לתוך כלי אחד - רמב"ם פי"ג ממעשה קרבנות, ועין משנה למלך שם שםמפקפק בדין זה].

מ. אם קדש מי חטאת באפר פרה פחות מכדי ההזה בכלי זה [דהיינו כדי שיטבל ראשי גבעולין ויזה] ופחות מכדי ההזה בכלי זה, אף שחזר וערבן יחד - לא קדש ואין ראויין להזה.

והוא הדין לעגן דם, אם [א.ה. יש להוסיף: קבל] הדם בשני כלים ובכל אחד לא היה בה שעור ההזה, אף שערבן אחר כך יחד - אין ראויין להזה.

דף ח (א' שבט)

ג. חביתי כהן גדול: מביא עשרון סלת מבייתו ומקדשו בעשרון של מקדש, ואחר כך חוצהו בחצי עשרון שבמקדש כדי להקריב מחצה בפקר ומחצה בערב. ואם מתחלה לא נתן בהעשרון אלא חלקהו בשני חציי העשרון - לא נתקדש.

ס. הפריש חצי עשרון או פחות מזה ונתנו בתוך העשרון, ודעתו להוסיף ולהשלים עד השעור, ראשון ראשון שנתנו בכלי נתקדש.

ע. אם נתן עשרון סלת בכלי שרת, אף על פי שאין שם שמן - קדוש ולא יצא לחלין. ומכל מקום צריד להביא שמן, דלא חזי להקטרה בלא שמן, דהסלת והשמן מעכבין זה את זה.

והוא הדין אם לא נתן לבונה - גם כן נתקדש, ומכל מקום צריד גם כן אחר כך לבונה להקטרה, דלבונה מעכב כמו השמן.

והוא הדין אם הביא הלג שמן בלא סלת ולבונה ונתנו בכלי שרת, או לבונה בלא שמן וסלת - גם כן מתקדש.

דף ט (ב' שבט)

פ. בלל את המנחה בשמנה חוץ לעזרה - פסולה.

צ. מנחה שחטרה קדם קמיצה, מביא מתוך ביתו וממלאה, ואי לאו הכי פסולה. אבל אם נחסר משיריה לאחר שקמץ - לא נפסל המנחה על ידי זה, ומקטיר הקמץ, ומכל מקום אותן שירים אסורים באכילה.

ק. אם נחסר מעט מהקמץ - נפסל המנחה, ואין מועיל מה שימלא השעור.

ר. הקמץ והלבונה מעכבות זו את זו, ועל כן אם לא הקטיר הלבונה פסולה.

ש. אם עד שלא סלק למערכת לחם הפנים מעל השלחן נפרס לחמה - הלחם פסול, ואין מקטיר הבזיכין דהוה לה מנחה חסרה. ואם משפרקה נפרס לחמה - הלחם פסול, ומקטיר עליו הבזיכין. ומשהגיע זמן לפרקה - כמאן דפרקה דמיא.

דף י (ג' שבט)

ת. הקמיצה צריך להיות דוקא בימין. וכן מה שמקדש הקמץ לתוך הפלי, צריך לתנו דוקא ביד ימינו.

א. נתינת הדם והשמן של מצרע שצריך להכהן לתנו על בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית, כשר אפלו אם נתנו על צדדין של בהונות. אבל אם נתנו בצדי צדדין, דהינו על בשר התחתון שפנגד הכף - פסול.

ב. השמן צריך לתנו על מקום דם האשם, בין איתיה לדם בין ליתיה לדם כגון שנתקנח מקדם.

דף יא (ד' שבט)

ג. סדר הקמיצה: מכניס צדי אצבעותיו ודוחק בקמח עד שנוכנס לתוך ידו, וחופה שלש אצבעותיו [דהינו אצבע ואמה וקמיצה] על פס ידו וקומץ.

ובמחבת ובמרחשת שמעשיהן אפויין וצריך לפותתן קדם קמיצה, וכשהוא קומץ מצוי הוא שיוצאין הפתייתין חוץ לאצבעותיו והוא בכלל יתר, ועל כן צריך למחוק את היוצא בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה.

ד. אם קמץ בראשי אצבעותיו, דהינו שהכניס ראשי אצבעותיו בקמח ופס ידו כלפי קמח וקומץ מלא קמצו עד פס ידו כתיקונו; או שקמץ מן הצדדין, דהינו שנתנו גב ידו על הקמח והוליק ידו עד שנוכנס הקמח דרך צדו לתוך ידו; או שקמץ מלמעלה למעלה, דהינו שהכניס אצבעותיו בקמח וגב היד כנגד הקמח וקמץ, דבכל אלו לא היה כל כך כדקמצי אינשי, על כן מספקינן אם הוא בכלל קמיצה, ולכן לא יקטיר ואם הקטיר הרצה.

ה. אם בעת שמקדש הקמץ לתוך הפלי הדביקו בדפנו מבפנים ולא בשוליו, או שהיה להפלי בית קבול על שוליו מאחוריו והפכיה ונתן שם הקמץ, בכל זה נסתפק הגמרא אם הוי קדוש, ועל כן לא יקטיר ואם הקטיר הרצה.

ו. צריך להביא לג שמן למנחה. ואם רבה שמנה, כגון שערב בה שמן דחלין או שמן דחברתה ועל ידי זה נעשית יותר מלג אפלו פורתא - פסולה. וכן אם חסר שמנה מלג גם כן פסולה.

ואם הפריש לשם מנחה לכתחלה יותר מלג שמן ונתנה במנחה, יש אומרים דלא מפסל בזה, אלא אם כן הפריש לשם מנחה שני לוגין ונתנה בהמנחה דבזה לכלי עלמא פסול.

ז. שעור לבונה הבאה עם המנחה - מלא קמצו. ואם חסרה עד שעמדה על שני קרטין והקטירה - כשרה.

ואם מתנדב אדם לבונה בפני עצמה, צריך שיהיה שעור קמץ מתחלה וגם בסוף בשעת הקטירה, ואם פחת כל שהוא פסול.

ולבונה הבאה עם הבזיכין, צריך שיהיה שעור קמץ בכל בזה ובזה בתחלה וגם בסוף בשעת הקטירה, ולעכובא הוא.

ח. ואם הפריש יותר מקמץ לבונה ונתנה במנחה - כשרה; ואם הפריש לה שני קמציין - פסולה, משום דרבה לה יותר מדאי. ודעת התוספות בהפך.

ט. ואם הפריש לה שני קמציין ואבד אחד מהם קדם קמיצה - כשר, ואם אבד אחר הקמיצה - פסול, כיון דבשעת קמיצת המנחה היו שם שני קמציין לבונה הקבוע עם המנחה יחד והוי כיתר ופסולה.

וכן אם הפריש שני קמציין לבונה בכל בזה ובזה ואבד מכל בזה קמץ אחד, אם היה זה קדם סלוק הבזיכין מעל השלחן כדי להקטיר - כשר, לאחר שסלוק [צ"ל סלוק] הבזיכין מעל השלחן - פסול, דסלוק

הבזיכין כיון שהוא כדי להקטיר חשוב כקמיצה.

דף יב (ה' שבט)

ל. הקומץ את המנחה, או הנותן אותה בכלי, או המוליכה למזבח, או המקטיר; לאכל כזית משיריה בחוץ, או להקטיר כזית מקמצה לחוץ או לבונה בחוץ - פסול מן התורה ואין בו פרת. ואם כן באחד מאלו ארבע עבודות לעשות בכל זה למחר - פגול וחיבין עליו פרת [ואם כן לאכל קמצה למחר, או להקטיר שיריה למחר, לא מיפסל בזה].

מ. כל זה שכתבנו, דוקא אם לא היה שם שום פסול אחר בכל אלו הארבעה עבודות חוץ מחשבת פגול זה. בין שהיה אותו פסול קדם שהתחיל מחשבת פגול, כגון שקמץ על דעת לאכל חוץ למקומו ואחר כך ביקר עבודות חשב מחשבת פגול; או שהיה מחשבת פסול לבסוף, כגון שקמץ ונתן בכלי והוליק על דעת חוץ לזמנו ואחר כך בעבודה של הקטרה חשב על דעת לאכל השירים חוץ למקומו - פסול ואין בו פרת.

נ. מנחת חוטא ומנחת קנאות דנפסל בהו שלא לשמן, יש עוד אפן שלא קרב המתיר כמציאותו, כגון שחשב באחד מארבע עבודות שלא לשמן - שוב אינו מועיל לפגל מה שחשב ביקר העבודות חוץ לזמנו.

ס. וכן אם חשב באחת מהעבודות שתי מחשבות, חוץ לזמנו וחוץ למקומו, בין שהקדים חוץ למקומו או חוץ לזמנו, פסול ואין בו פרת. וכן אם חשב לאכל חצי זית למחר חצי זית בחוץ, מצטרפין שניהם רק לפסל.

ע. שירים שחטרו בין קמיצה להקטרה, והקטיר הקמץ במחשבת הזמן, הרי זה ספק אם נקבעו בפגול והרי הן פגול או לא נקבעו בפגול ואינו פגול. וכן לענין מעילה, אם חסר קצת מהשירים ואחר כך הקטיר הקמץ, הואיל והקטרה זו אינה מתרת השירים באכילה, הרי הדבר ספק אם יצאו מידי מעילה או לא יצאו. ויש אומרים דלמסקנת הגמרא הקטרה זו אינה קובעת בפגול ולא יצאו מידי מעילה [כן מוכח מפסוק משנה בפסוק "ב מפסולי המקדשין הלכה י"ד ע"ז שם, וצריך עיון דסותר לדברי עצמו בסוף פסוק ט"ז ע"ז שם].

פ. נפרסה חלה אחת מן החלות של לחם הפנים, בין קדם שהסיר הלחם מן השלחן בין אחר שהסיר הלחם מן השלחן, כלן פסולות. אכן לענין הקטרת הבזיכין כדכתבינן לעיל.

צ. יצאת אחת מן החלות חוץ לעזרה או שנטמאת, מהני הקטרת הבזיכין להתיר מה שבפנים והחלות שלא נטמאו.

א. כל דבר מאכל שאסרה התורה שיעורן בכזית בינוני, בין לחיבו מלקות לאותן שחיבו במלקות, ובין לחיבו פרת לאותן שחיבו בכרת. ואם היה בו כשעור, ונצטמק ונפחת משעורו, תו אין חיבין עליו. ואם חזר ונתפח, חיבין עליו.

ואם לא היה בו כשעור מתחלה, ותפח על ידי גשמים וכיוצא בזה, אין חיבין עליו. אבל אסור דאורייתא מיהא איכא, אפלו אם אין בו כשעור לא בתחלה ולא בסוף.

חשיבות לימוד מסכת מנחות

נאמר בגמרא במנחות דף קי. "בכל מקום מוקטר מוגש לשמי" - אלו תלמידי חכמים שעוסקים בהלכות עבודה מעלה אני עליהם כאילו מקריבין ומגישין לשמי.

עוד דרשו בגמרא "זאת תורת החטאת זאת תורת האשם" - כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת כל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. וכן במנחה כתוב זאת תורת המנחה, ועל ידי הלימוד במסכת מנחות נחשב שמקריב מנחה.

נצייר לעצמנו אם הקב"ה יאמר לאחד מאתנו דרך נבואה שיכול לבוא לבית המקדש לעמוד לפני ה' בתוך העזרה ולהקריב מנחה או קרבן, ועל ידי זה יגרום לו נחת רוח, הרי בודאי יעשה את כל המאמצים

להקריב את הקרבן גם אם הדבר יעלה לו כסף רב. וכאן גילו לנו חז"ל שעל ידי לימוד מסכת מנחות הרי זה נחשב כאילו הקרבנו מנחה.

החפץ חיים בספרו תורה אור פרק א' כותב דבר מעניין, שהלימוד בדיני הקרבן חשוב עוד יותר מהקרבנות הקרבן, ומסיבה זו גם בזמן בית המקדש כאשר יקריבו בפועל את הקרבנות יאמרו את פרשת הקרבן, אלא שבזמן ביהמ"ק נצרכת גם עבודת הקרבן עצמו, כיון שלא יוצאים ידי חובה ללא מעשה ההקרבה.

ומוסיף החפץ חיים שכדי שייחשב הדבר כהקרבנות מנחה ממש, צריך ללמוד ולדעת היטב את כל הפרטים בעשיית המנחה, ולכן ראוי להתכונן גם בצורה מעשית. ועוד משום שכל רגע אנו צריכים להיות מוכנים שמא פתאום יבוא המשיח ונצטרך להביא קרבנות ומנחות, ואם לא נלמד לא נדע איך להקריב.

ידיעות בסיסיות למסכת מנחות

ארבע העבודות העיקריות של המנחה, מקבילות לארבע העבודות של הזבחים.

ובאמת שהרבה פרטים במסכת מנחות בנויים על הנלמד כבר במסכת זבחים, וכדאי לדעת זאת כדי שלא נתייאש מהמסכת הארוכה, כיון שכל פרט שלמדנו בזבחים יועיל לנו הרבה למסכת מנחות.

ואפשר לומר שמה שאמרו חז"ל 'כל ההתחלות קשות' ובפרט בסדר קדשים, כבר עברנו במסכת זבחים, ומכאן ואילך במסכת מנחות בעז"ה 'ערב לכם'.

ארבע העבודות של המנחה הם: קמיצה, קידוש כלי, הולכה, והקטרה.

א. קמיצה - מכניס צידי אצבעותיו לתוך הסולת וקומץ.

ב. קידוש כלי - נותן את הקומץ לתוך כלי שרת.

ג. הולכה - מוליך את הקומץ בכלי להקטירו על המזבח.

ד. הקטרה - זורק את הקומץ לתוך האש.

הקמיצה דומה לשחיטה, כיון שכשם שבשחיטה מוציא את הדם שהוא החלק העיקרי מהבשר, ונותן אותו על המזבח, כך בקמיצה מוציא את הסולת מהשירים, ומקטיר אותו על המזבח.

קידוש כלי דומה לקבלה, שמקבל את הקומץ בכלי כמו שמקבל את הדם בכלי מצוואר הבהמה. וכן במנחה יש גם את החלק של נתינת הקומץ לכלי שצריך גם כן שיהיה על ידי כהן, חוץ מהכהן שמחזיק את הכלי כדי שיקבל בו את הקומץ.

ההולכה דומה להולכת הדם למזבח, ובמנחה מוליך את הקומץ להקטירו.

הקטרת הקומץ דומה לזריקת הדם למזבח, שכשם שהדם נזרק על גבי המזבח, כך הקומץ נזרק לאש. ויש לציין שבמנחה כאשר זורק את הקומץ לאש ושורפו, מתקיימת גם עבודת הזריקה בקרבן וגם ההקטרה, כיון שהקומץ הוא גם במקום דם וגם במקום אימורים.

הקטרה

זריקה

הולכה

הולכה

קידוש כלי

קבלה

קמיצה

שחיטה

עבודות קומץ המנחה מקבילות לעבודות בדם הקרבן

שלוש עשרה מיני מנחות

ישנם בסך הכל י"ג מנחות. ונחלקים לשלוש קבוצות.

חמש מנחות באות בנדבה ביחיד בלבד, והם: א. מנחת סולת, ב-ג. מנחת מאפה תנור שיש בו שני סוגים - חלות או ריקיקין, ד. מנחת מחבת, ה. מנחת מרחשת.

ארבע מנחות חובות על היחיד, והם: ו. מנחת חביתין שמביא כהן

גדול כל יום, ז. מנחת חינוך שמביא הכהן בתחילת הכנסו לעבודה, ח. מנחת חוטא שמביא עני על חטאים מסויימים, ט. מנחת קנאות שמביאה אשה סוטה.

שלוש מנחות חובה על הציבור, והם: י. מנחת העומר, יא. שתי הלחם בחג השבועות, יב. לחם הפנים.

מנחה נוספת: יג. מנחת נסכים הבאה עם קרבנות עולה ושלמים ביחיד ובציבור. וכן באה נדבה בפני עצמה.

מבנה מסכת מנחות

המבנה של מסכת מנחות דומה למבנה של מסכת זבחים.

פרק ראשון ושני עוסקים במחשבות הפוסלות את הקרבן כאשר חושבים אותן בארבע עבודות הקרבן, והם מחשבת שלא לשמה ופיגול.

פרק שלישי עוסק בתחלתו בכמה פסולים בעשיית המנחה.

מאמצע פרק שלישי עד קרוב לסוף **פרק רביעי** נכתבו כל דיני סת"ם וציצית שאינם שייכים לנושא המסכת.

בסוף פרק רביעי נכתבו דיני מנחת חביתין.

פרק חמישי הוא כעין פרק איזהו מקומן בזבחים, שבו נאמרו הכללים

לכל המנחות.

פרק שישי עוסק בדיני מנחת העומר.

פרק שביעי בו מפורט סדר הכנת הסולת והשמן יחד.

פרק שמיני דיני קרבן תודה.

פרק תשיעי הכנת הסולת והזיתים למנחות.

פרק עשירי דיני המדות במקדש ומדידת המנחות.

פרק אחד עשר דיני שתי הלחם ולחם הפנים.

פרק שנים עשר ושלושה עשר עוסקים בדינים שונים של נדרי המנחה ושאר הקרבנות.

מעלת קרבן מנחה

הטעם שהמנחה מעולה יותר מכל הקרבנות, ביארו המפרשים שקרבן מנחה מביא בדרך כלל עני שאינו בעל גאוה ואין לו גשמיות, וכשמקריב קרבן כולו קודש להשם, ולכן מביא מנחה שהיא כולה מהמובחר, וראויה כולה לגבוה.

אבל קרבן בהמה מביא בדרך כלל עשיר שיש לו גשמיות, וכשמקריב קרבן אין כולו קודש להשם, לכן מביא בהמה שיש בה חלקים שאינם ראויים להקרבה, ועל ידי הקרבן נחשב שמקריב נפשו שהדם הוא הנפש, ושאר הקרבן נקרב או נאכל, ועל ידי זה נתקדש כולו להשם, ועכשיו הוא ראוי להביא מנחה.

ובזה יש לבאר מדוע אחרי הקרבת קרבן עולה או שלמים מביאים מנחת נסכים, ואחרי חטאת ואשם אין מנחת נסכים.

כיון שלאחר הקרבת העולה והשלמים נתבררו בבעלים חלקי הטוב מהרע, ונעשה מקודש להשם וראוי להבאת מנחה כמו שנתבאר, ולכן מביא מנחת נסכים להשלמת קדושת נפשו, משא"כ בחטאת ואשם על ידי הקרבת הקרבן רק נתכפר מהחטא אבל הבעלים עדיין לא נתקדשו, ורק לאחר שמביא עולה או שלמים להתקדש ולהתרחקות לפני ה', יהיה ראוי להביא מנחת נסכים.

הנה בהידור חיצוני בוודאי קרבנות בהמה ועוף הינם יותר מהודרים מקרבן מנחה. אמנם בפנימיות הענין מנחה חשובה יותר מכל הקרבנות, כמבואר בחז"ל שרק במנחה נאמר 'נפש', וכמו שביאר הגר"א בשנות אליהו (ברכות פ"ד מ"א): המנחה רצויה יותר מכל התפלות ומכל הקרבנות שמזכרת תמיד לפני הקב"ה.

וכתב עוד בשנות אליהו שבת (פ"א מ"ב): מנחה היא מובחר הקרבנות ונאמר בה 'נפש'. וביאר בזה מה שנאמר בגמ' (ברכות ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה ע"ש.

ויש לבאר על דרך הפשט, שבקרבן בהמה לא כל חלקי הבהמה ראויים להקרבה לגבוה, שהרי העור אינו מוקטר ואינו נאכל, וכן ישנם עצמות וגידים, קרניים וטלפיים, ופרש. וכן בעוף יש מוראה ונוצה, ונוצות שאינם באים לגבוה וכו'.

אבל במנחה כל מרכיבי המנחה הם המובחר שבמובחר, שהרי הסולת היא החלק המובחר שבחיטה, והשמן הוא המובחר שבזית, [וכן הלבונה מובחרת בריח], וכל המנחה היא כמו האימורין בבהמה כיון שכולה ראויה להקטרה. ולכן מגישים את כל המנחה לגבוה, אלא שגזירת הכתוב להקטיר רק את הקומץ.

מצנת ללומדי מנחות בדרך היומי

עם תחילת לימוד מסכת מנחות בדרך היומי מוגשת ללומדים מצנת נפלאה מבית תורת הקרבנות - מראה כהן, עם המחשה בהירה ומאירת עיניים של הכנת והקרבת מנחות נדבה סולת מחבת מרחשת ומאפה תנור חלות וריקיקין.

ניתן לקבל חינם את המצנת ותמונות עזר נוספות למסכת מנחות במייל 7619185@gmail.com עם המילה 'מצנת' בשורת הנושא

ניתן להקריין ברבים - בשיעורי דף היומי ולתלמידים.

נודה מאוד לאלו המבינים את קושי גיוס הכספים להוצאות המרובות של העלוין והספרים ומסייעים בתרומה כנדרים פלוס ע"ש תורת הקרבנות

ניתן להזמין שיעורים מרבני 'תורת הקרבנות' בליווי המחשבות הכנת מנחה

להשיג

בירושלים:

ספרי הישיבה - מיר

בבני ברק:

סאטמר ספרים

רח' ישמח משה

מודיעין עילית:

שאנת אריה 15

משפ' הופמן

הדפסה!!!

לקראת לימוד מנחות בדף היומי
יצא לאור בס"ד

והשב את העבודה מנחות

סדר הקרבת מנחת
סולת מרחשת מחבת

מאפה תנור - חלות ורקיין

עשיית הסולת השמן והלבונה

ההבאה למקדש, ההגשה,
הקמיצה וההקרבה

כל מה שצריך בשביל להבין
את המושגים החדשים
שבמסכת מנחות

כרך נוסף בסדרת הספרים המוכרת
'והשב את העבודה'

60 ש"ח
בלבד

מיום תשע"ג למיד
מסכת
מנחות

להשיג בסוקולוב 6 ב"ב 03-6189607 | 052-7653813 בשעות בין הסדרים

ניתן להנציח ולהקדיש את המהדורה הבאה של הספר והכרכים הבאים בסדרת 'והשב את העבודה'

מכון תורת הקרבנות 6183442@gmail.com | 6183447@gmail.com | טל' לתרומות בלבד 052-7653813 בין הסדרים